

P7_TA(2010)0090

Výročná správa ECB za rok 2008

Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. marca 2010 o výročnej správe ECB za rok 2008 (2009/2090(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na výročnú správu Európskej centrálnej banky (ECB) za rok 2008,
 - so zreteľom na článok 113 Zmluvy o ES,
 - so zreteľom na článok 15 Protokolu o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, ktorý je prílohou zmluvy,
 - so zreteľom na Lisabonskú zmluvu, ktorou sa mení a dopĺňa Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 2. apríla 1998 o demokratickej zodpovednosti v tretej etape hospodárskej a menovej únie¹,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie zo 7. októbra 2009 o výročnom vyhlásení o eurozóne za rok 2009 (KOM(2009)0527) a na pracovný dokument útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k tomuto oznámeniu (SEK(2009)1313/2),
 - so zreteľom na predbežnú hospodársku prognózu Komisie zo septembra 2009,
 - so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o makroprudenciálnom dohľade nad finančným systémom na úrovni Spoločenstva a o zriadení Európskeho výboru pre systémové riziká (KOM(2009)0499), ktorý Komisia predložila 23. septembra 2009,
 - so zreteľom na návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami týkajúcimi sa fungovania Európskeho výboru pre systémové riziká (KOM(2009)0500), predložený Komisiou 23. septembra 2009,
 - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre hospodárske a menové veci (A7-0010/2010),
- A. keďže finančná a hospodárska kríza je najhorším svetovým hospodárskym poklesom od tridsiatych rokov 20. storočia, ktorého rozsah bude mať ešte niekoľko rokov silný vplyv na hospodárske a sociálne štruktúry štátov,
- B. keďže v dôsledku finančnej a hospodárskej krízy vzrástol reálny HDP v eurozóne v roku 2008 iba o 0,7 % a očakáva sa, že v roku 2009 sa výrazne znížil,
- C. keďže priemerná ročná miera inflácie v roku 2008 bola 3,3 %, pričom najvyššiu úroveň

¹ Ú. v. ES C 138, 4.5.1998, s. 177.

4,0 % dosiahla v lete 2008, čo je najvyššia zaznamenaná miera od zavedenia eura, a keďže v lete 2009 následne dosiahla záporné hodnoty,

- D. keďže priemerný deficit verejných financií sa v eurozóne zvýšil z 0,6% HDP v roku 2007 na 1,9 % v roku 2008 a do polovice októbra 2009 sa v dvadsiatich členských štátoch uplatnil postup pre nadmerný deficit,
- E. keďže priemerná miera verejného dlhu v eurozóne vzrástla zo 66,2 % HDP na konci roka 2007 na 69,6 % na konci roka 2008 a keďže sa predpokladá, že táto miera sa v nasledujúcich rokoch ešte zvýši,
- F. keďže výmenný kurz eura voči USD v roku 2008 výrazne kolísal, pričom najvyššiu úroveň 1,60 USD dosiahol v júli, v októbri klesol na 1,25 USD a v októbri 2009 zas posilnil na 1,50 USD,
- G. keďže v prvom polroku 2008 udržiavala ECB úrokové sadzby nezmenené, v júli 2008 ich zvýšila o 25 základných bodov na 4,25 %, v poslednom štvrtroku 2008 ich postupne znižovala na 2,5 % a v roku 2009 až na 1 %,
- H. keďže v reakcii na finančnú krízu ECB výrazne zvýšila likvidné prostriedky bankám v eurozóne a prijala niekoľko neštandardných opatrení na zlepšenie narušeného fungovania peňažných trhov, keďže podobné opatrenia na posilnenie likvidity boli poskytnuté len určitému počtu členských štátov, ktoré nie sú členmi eurozóny,

Úvod

1. víta Slovensko v eurozóne a berie na vedomie jeho úspešný vstup;
2. pripomína, že členstvo v Európskej únii je predpokladom prijatia do eurozóny;
3. víta skutočnosť, že Lisabonská zmluva zabezpečí ECB postavenie inštitúcie EÚ; je presvedčený, že to zvýši zodpovednosť Parlamentu ako hlavnej inštitúcie, prostredníctvom ktorej sa ECB zodpovedá európskym občanom;

Reakcia ECB na finančnú krízu

4. konštatuje, že v roku 2008 musela ECB z dôvodu vážnej hospodárskej a finančnej krízy a jej ďalekosiahlych následkov prijať niektoré z najprísnejších rozhodnutí od svojho založenia;
5. konštatuje, že ECB v hospodárskych prognózach – podobne ako ani MMF a iné medzinárodné inštitúcie – nepredvídala závažnosť poklesu v roku 2008;
6. konštatuje, že ECB naďalej reagovala na finančnú krízu tak, že členským štátom pomáhala udržiavať a zvyšovať likvidné prostriedky v úverových inštitúciách; odporúča, aby ECB rozšírila tieto likvidné prostriedky mimo eurozóny s cieľom pomáhať tým členským štátom, ktoré finančná kríza postihla najviac;
7. vyjadruje sklamanie nad tým, že niektoré komerčné banky neznižili svojim zákazníkom úrokové sadzby a že tento prístup prevládal najmä vtedy, keď ECB znížila úrokové sadzby na minimum;

8. víta skutočnosť, že ECB prijala viaceré mimoriadne opatrenia, presahujúce rámec jej bežného pôsobenia v menovej politike, napríklad zameranie zásobovania likviditou podľa skutočného dopytu alebo poskytovanie likvidných prostriedkov na dlhšie časové obdobia;
9. konštatuje, že zníženia úrokových sadziieb ECB neboli také radikálne ako v prípade niektorých iných centrálnych bánk, napr. americkej centrálnej banky (US Federal Reserve) a Bank of England v Spojenom kráľovstve, a ako v tom čase očakávali mnohí ekonomickí pozorovatelia;
10. vyjadruje sklamanie nad tým, že mimoriadne likvidné prostriedky, ktoré poskytla ECB, neprinesli dostatočné zmiernenie úverovej krízy, ktorej čelil priemysel, najmä malé a stredné podniky, ale niektoré banky ich namiesto toho použili na zlepšenie svojich marží a pokrytie strát;
11. vyjadruje poľutovanie nad tým, že členské štáty sa neriadia názorom ECB o potrebe podriať plány pomoci bankám podmienkam stanoveným spoločne na európskej úrovni, ktoré sa týkajú vyplácania dividend a prémie, podpory hospodárskej činnosti, a najmä MSP, ako aj transakcií realizovaných v daňových rajoch;
12. súhlasí s ECB, že vzrastajúca zložitosť finančných nástrojov spolu s určitou nedostatočnou transparentnosťou finančných inštitútov, neschopnosťou regulačných orgánov vykonávať dohľad a medzerami v regulácii finančného trhu prispeli k zvýšenému systémovému riziku; dodáva, že tieto javy prispeli aj k zvýšeniu nedôvery verejnosti vo finančné inštitúcie;
13. žiada od ECB zavedenie zúčtovacieho ústavu, najmä swapov na úverové zlyhanie (CDS) v rámci eurozóny;
14. upriamuje pozornosť ECB na riziko toho, že môžu byť vyvolané nové špekulatívne bubliny, najmä na komoditnom trhu; vyzýva ju, aby ihneď varovala vlády;
15. súhlasí s ECB aj v tom, že je potrebné poučiť sa z tejto krízy najmä v tom, že vo finančnom systéme sa musí zlepšiť riadenie rizík a likvidity, ako aj transparentnosť finančných trhov, aby sa podobná kríza nezopakovala; pripomína, že je potrebné riešiť aj globálnu nerovnováhu spojenú s výkyvmi výmenných kurzov medzi eurom a menami tretích krajín, ako je americký dolár a čínsky jüan, aby sa v budúcnosti predišlo finančným krízam;
16. víta opatrenia, ktoré ECB prijala pri vypracúvaní podrobného návrhu stratégie ukončenia uvoľnenia menovej politiky, ktoré treba v pravý čas uskutočniť; trvá na tom, že v tomto smere je najpodstatnejšie časové rozvrhnutie a koordinácia politik medzi členskými štátmi; v tejto súvislosti víta skutočnosť, že väčšina týchto opatrení automaticky prestane platiť v prípade nepretržitého zlepšovania hospodárskej situácie;
17. odporúča, aby sa každé zvyšovanie úrokových sadziieb uskutočnilo s čo najväčšou opatrnosťou, aby sa neohrozil budúci hospodársky rast;
18. domnieva sa, že členské štáty by mali zotrvať vo svojich súčasných fiškálnych stimulačných opatreniach, aby chránili pracovné miesta, podporovali investovanie a stimulovali rast, a že by mali tieto opatrenia zrušiť potom, ako nastane udržateľný návrat k rastu, pričom by vtedy mali zároveň riešiť nadmerné verejné deficity;

Hospodárska a menová stabilita

19. má rovnaké obavy ako ECB, pokiaľ ide o rozdiely medzi hospodárstvami eurozóny a dôsledkami krízy v jednotlivých krajinách, najmä v tých, ktoré sa už predtým vyznačovali štrukturálnou neefektívnosťou, vysokými nákladmi na jednotku pracovnej sily, schodkami v bežných účtoch a zadlženosťou;
20. vyzýva všetky členské štáty, ktoré sú v eurozóne, aby vzali na vedomie, že na to, aby existovala skutočná hospodárska a menová únia, členstvo v eurozóne nemožno považovať za ukončenie cieľa, a zdôrazňuje potrebu štrukturálnych reforiem; dodáva, že neuskutočnenie takýchto reforiem by ohrozilo dôveryhodnosť a udržateľnosť Paktu stability a rastu;

Riadenie a rozhodovanie

21. zdôrazňuje, že v období vyznačujúcom sa vysokou nestabilitou výmenných kurzov euro posilnilo, najmä voči americkému doláru a čínskemu jüanu, a vyjadruje obavy, že by to mohlo mať nepriaznivý vplyv na konkurencieschopnosť eurozóny;
22. odporúča, aby ECB zlepšila transparentnosť svojej práce s cieľom zvýšiť jej legitimitu a predvídateľnosť, najmä zverejňovaním zápisníc zo schôdzí rady guvernérov, v súlade s postupmi americkej centrálnej banky (Federal Reserve System), centrálnej banky Spojeného kráľovstva (Bank of England) a centrálnej banky Japonska (Bank of Japan); zastáva názor, že táto transparentnosť je potrebná aj v oblasti interných modelov používaných na oceňovanie nelikvidného kolaterálu a v oblasti oceňovania špecifických cenných papierov poskytovaných ako kolaterál;
23. znovu potvrdzuje, že podporuje dialóg o menových otázkach medzi Parlamentom a ECB raz za štvrt'rok; dodáva, že dialóg je dôležitým mechanizmom kontroly činnosti ECB a prispieva k jej zodpovednosti a transparentnosti voči verejnosti;
24. zdôrazňuje nezávislosť ECB, ku ktorej prispieva postup pri menovaní členov jej výkonnej rady; domnieva sa, že táto nezávislosť by sa dala ešte viac posilniť tým, že sa uplatní nové právne postavenie, ktoré ECB nadobúda na základe Lisabonskej zmluvy, ako aj súčasný štatút ECB, s cieľom podrobiť kandidátov, ktorých navrhne Rada, hlasovaniu v Európskom parlamente;
25. zaväzuje sa, že zriadi výberovú komisiu zloženú z externých odborníkov, ktorá by umožnila vybrať v roku 2010 niekoľkých kandidátov na posty členov výkonnej rady; upozorňuje, že takto vybrané osoby by sa museli potom podrobiť vypočutiu vo Výbore Európskeho parlamentu pre hospodárske a menové veci, čím by sa formalizovala konzultačná úloha Európskeho parlamentu v posudzovaní kandidátov; výsledkom by bolo uznesenie Európskeho parlamentu prijaté na plenárnej schôdzi a postúpené Rade pred tým, ako Rada pošle svoje odporúčanie vládam členských štátov;
26. domnieva sa, že kríza ukázala náchylnosť trhov k systémovým rizikám; víta návrh na zriadenie Európskeho výboru pre systémové riziká (ESRB), ktorý bude poskytovať včasné varovanie pred budúcimi rizikami a nevyváženosťou na finančných trhoch; poznamenáva, že ESRB musí okamžite a účinne reagovať na vznikajúce systémové riziko; poznamenáva, že účinné fungovanie ESRB si vyžaduje kvalitatívne definovanie systémového rizika; vyzýva preto ECB, aby stanovila jasné modely a definície a aby

všeobecne plne podporovala účinné fungovanie ESRB; dodáva, že žiadna nová úloha zverená ECB v súvislosti s ESRB by nemala v žiadnom ohľade ohroziť nezávislosť ECB;

27. berie na vedomie úlohu, ktorú plní Euroskupina pri rozvoji užšej koordinácie hospodárskych politík v rámci eurozóny; preto víta skutočnosť, že na základe Lisabonskej zmluvy nadobúda Euroskupina právnu subjektivitu; ďalej odporúča, aby sa ECB naďalej plne zúčastňovala na neformálnych stretnutiach členov Euroskupiny;

Vonkajší rozmer eura

28. víta skutočnosť, že euro prispelo k zvýšeniu cezhraničného poskytovania finančných služieb v eurozóne a prispelo tak k vysoko integrovanému peňažnému trhu;
29. konštatuje, že postavenie eura ako medzinárodnej meny ďalej rastie; na konci roka 2008 svetové menové rezervy v eurách dosiahli 26,5 %;
30. je presvedčený, že rastúce medzinárodné postavenie eura bude znamenať výhody i zodpovednosť na svetovej scéne; je presvedčený, že tento fakt bude ďalej motivovať členské štáty, ktoré do eurozóny nepatria, ako aj tretie krajiny v tom, aby sa snažili stať sa jej členmi;
31. domnieva sa, že Parlament by mal spolu s ECB a ostatnými inštitúciami EÚ pracovať na ďalšom posilňovaní úlohy eurozóny na svetovej menovej a finančnej scéne;
32. domnieva sa, že proces, vďaka ktorému bolo možné prijať euro, by mal inšpirovať Európsku úniu pri jej vyjadreniach k budúcnosti medzinárodného menového systému;
33. domnieva sa, že ECB, národné centrálné banky a rada guvernérov musia uznať a dodržiavať svoj záväzok k sociálnej zodpovednosti voči svojim zamestnancom a spoločnosti a čo najviac zohľadniť memorandum o sociálnych aspektoch, ktoré vypracoval stály výbor odborových združení európskych centrálnych bánk;

0

0 0

34. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, Euroskupine a Európskej centrálnej banke.